Europa-Parlamentet
2024-2029

VEDTAGNE TEKSTER

P10_TA(2025)0157

Kommissionens rapporter om Nordmakedonien for 2023 og 2024

Europa-Parlamentets beslutning af 9. juli 2025 om Kommissionens rapporter om Nordmakedonien for 2023 og 2024 (2025/2021(INI))

Europa-Parlamentet,

– der henviser til stabiliserings- og associeringsaftalen mellem De Europæiske Fællesskaber og deres medlemsstater på den ene side og Nordmakedonien på den anden side[1],

– der henviser til Nordmakedoniens ansøgning, som blev indgivet den 22. marts 2004, om medlemskab af Den Europæiske Union,

– der henviser til Det Europæiske Råds beslutning af 16. december 2005 om at give Nordmakedonien status som kandidatland til medlemskab af EU,

– der henviser til konklusionerne fra Det Europæiske Råds møde den 19.-20. juni 2003 og bilaget hertil med titlen "Thessaloniki-dagsordenen for det vestlige Balkan: På vej mod europæisk integration",

– der henviser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/1529 af 15. september 2021 om oprettelse af instrumentet til førtiltrædelsesbistand (IPA III)[2],

– der henviser til Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2024/1449 af 14. maj 2024 om oprettelse af reform- og vækstfaciliteten for Vestbalkan[3],

---

1 EUT L 84 af 20.3.2004, s. 13, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2004/239(2)/oj.
2 EUT L 330 af 20.9.2021, s. 1, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1529/oj.
3 EUT L, 2024/1449, 24.5.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1449/oj.

– der henviser til Kommissionens meddelelse af 5. februar 2020 med titlen "Styrkelse af tiltrædelsesprocessen – Et troværdigt EU-perspektiv for landene på Vestbalkan" (COM(2020)0057),

– der henviser til Kommissionens meddelelse af 8. november 2023 med titlen "Meddelelse om EU's udvidelsespolitik 2023" (COM(2023)0690), som blev ledsaget af et arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene med titlen "North Macedonia 2023 Report" (rapport om Nordmakedonien for 2023) (SWD(2023)0693),

– der henviser til Kommissionens meddelelse af 8. november 2023 med titlen "Ny vækstplan for landene på Vestbalkan" (COM(2023)0691),

– der henviser til Kommissionens meddelelse af 20. marts 2024 om førudvidelsesreformer og gennemgang af politikker (COM(2024)0146),

– der henviser til Kommissionens meddelelse af 24. juli 2024 med titlen "Rapport om retsstatssituationen 2024" (COM(2024)0800), som blev ledsaget af et arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene med titlen "2024 Rule of Law Report – Country Chapter on the rule of law situation in Albania" (rapport om retsstatssituationen 2024 – Landekapitlet om retsstatsprincippet i Nordmakedonien) (SWD(2024)0830),

– der henviser til Kommissionens meddelelse af 30. oktober 2024 med titlen "2024 Communication on EU enlargement policy" (meddelelse om EU's udvidelsespolitik 2024) (COM(2024)0690), som blev ledsaget af et arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene med titlen "North Macedonia 2024 Report" (rapport om Nordmakedonien for 2024) (SWD(2024)0693),

– der henviser til Nordmakedoniens reformdagsorden, som den 23. oktober 2024 blev godkendt af Kommissionen inden for rammerne af reform- og vækstfaciliteten,

– der henviser til erklæringerne fra topmøderne mellem EU og Vestbalkan den 13. december 2023 og den 18. december 2024 i Bruxelles samt erklæringerne fra topmøderne mellem EU og Vestbalkan, der blev afholdt i Sofia, Zagreb og Brdo pri Kranju i henholdsvis 2018, 2020 og 2021, og erklæringen om det fælles regionale marked og erklæringen om den grønne dagsorden for Vestbalkan, der blev vedtaget den 10. november 2020 på topmødet i Sofia inden for rammerne af Berlinprocessen,

– der henviser til Rådets konklusioner af 18. juli 2022 om Udvidelse – Nordmakedonien og Albanien, og Rådets konklusioner om udvidelse af 17. december 2024,

– der henviser til den endelige rapport af 23. september 2024 om Nordmakedoniens præsidentvalg den 24. april 2024 og

parlamentsvalg den 8. maj 2024 fra valgobservationsmissionen i Kontoret for Demokratiske Institutioner og Menneskerettigheder (ODIHR) under Organisationen for Sikkerhed og Samarbejde i Europa (OSCE),

– der henviser til Berlinprocessen, som blev igangsat den 28. august 2014,

– der henviser til traktaten om venskab, godt naboskab og samarbejde mellem Bulgarien og Nordmakedonien, der blev undertegnet den 1. august 2017 og ratificeret i januar 2018,

– der henviser til den endelige aftale om løsning af uoverensstemmelserne som beskrevet i FN's Sikkerhedsråds resolution 817 (1993) og 845 (1993), ophævelsen af interimsaftalen af 1995 og indgåelsen af et strategisk partnerskab mellem Grækenland og Nordmakedonien, der blev vedtaget den 17. juni 2018, også kaldet Prespa-aftalen,

– der henviser til det fælles arbejdsdokument fra Kommissionens tjenestegrene med titlen "Objectives and indicators to frame the implementation of GAP III" (Mål og indikatorer som grundlag for gennemførelse af kønshandlingsplan III) (SWD(2020)0284), der ledsager den fælles meddelelse fra Kommissionen og Unionens højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik af 25. november 2020 med titlen "EU's kønshandlingsplan III – En ambitiøs dagsorden for ligestilling mellem kønnene og styrkelse af kvinders indflydelse og status i EU's optræden udadtil" (JOIN(2020)0017) samt gennemførelsesplanen på landeniveau for Nordmakedonien,

– der henviser til rapporten fra Den Europæiske Kommission mod Racisme og Intolerance (ECRI) om Nordmakedonien, der blev vedtaget den 29. juni 2023 og offentliggjort den 20. september 2023,

– der henviser til erklæringen og de fælles henstillinger, der blev vedtaget på det 23. møde i Det Blandede Parlamentariske Udvalg EU-Nordmakedonien den 27.-28. februar 2025 i Skopje,

– der henviser til sine tidligere beslutninger om Nordmakedonien, og navnlig til sin beslutning af 24. oktober 2019 om indledning af tiltrædelsesforhandlinger med Nordmakedonien og Albanien[1],

– der henviser til forretningsordenens artikel 55,

– der henviser til betænkning fra Udenrigsudvalget (A10-0118/2025),

---

1 EUT C 202 af 28.5.2021, s. 86.

A. der henviser til, at Nordmakedonien har haft status som kandidatland til medlemskab af EU siden 2005 og med succes afsluttede screeningsprocessen i december 2023;

B. der henviser til, at Nordmakedoniens borgeres forhåbninger om at blive en del af EU har ført til fremskridt med hensyn til demokrati og socioøkonomiske reformer, mens EU-tiltrædelsesprocessen fortsat oplever beklagelige forsinkelser af forskellige årsager;

C. der henviser til, at EU siden 2020 har mobiliseret ca. 210 mio. EUR i makrofinansiel bistand i form af lån med henblik på at stabilisere den makedonske økonomi, støtte genopretningen efter covid-19-pandemien og fremskynde reformfremskridtene;

D. der henviser til, at Nordmakedonien er en udenrigspolitisk partner, der i langt de fleste tilfælde er på linje med EU's fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik og har spillet en konstruktiv rolle i regionen; der henviser til, at Nordmakedoniens nylige undladelse af at stemme for De Forenede Nationers Generalforsamlings resolution ES-11/7 af 24. februar 2025 om Ukraine og dets medsponsorering af en alternativ resolution ledet af USA tyder på et uventet og beklageligt skift i landets udenrigspolitiske tilpasning;

E. der henviser til, at Nordmakedonien deltager i EU's militære krisestyringsoperationer, herunder EUFOR Althea i Bosnien-Hercegovina;

F. der henviser til, at Rådet nåede frem til nye konklusioner i juli 2022, hvilket betyder, at Nordmakedonien er nødt til at vedtage de udestående forfatningsmæssige ændringer i overensstemmelse med sine forpligtelser, således at den indledende fase af tiltrædelsesforhandlingerne kan gennemføres hurtigt;

G. der henviser til, at de geopolitiske ændringer, krigen i Ukraine, desinformation og misinformation har en stærk indvirkning på alle europæiske lande både politisk og økonomisk;

H. der henviser til, at Nordmakedonien fortsat er et mål for udenlandske ondsindede påvirkningsoperationer, herunder bestræbelser på at bryde landets sociale struktur og bruge antiEU-følelser som våben, navnlig via serbisksprogede tabloidaviser og medier, der fungerer som regionale forstærkere af Kremls narrativer og har betydelig indflydelse; der henviser til, at Nordmakedonien udviste 13 russiske diplomater mellem 2018 og 2023 på grund af aktiviteter, der var uforenelige med deres diplomatiske status, hvilket tyder på en vedvarende tilstedeværelse af skjulte indflydelsesnetværk; der henviser til, at Kina har forsøgt at udvide sin indflydelse gennem informationskontrol, investeringsdiplomati og tvangsklausuler i infrastrukturlåneaftaler;

I. der henviser til, at Nordmakedoniens myndigheder har foreslået løsninger til forfatningsændringer, der ikke opfyldte betingelserne i Rådets konklusioner fra juli 2022;

J. der henviser til, at ethvert tiltrædelsesland forventes at respektere de demokratiske værdier, retsstatsprincippet og menneskerettighederne og overholde EU-retten;

K. der henviser til, at Rådet ikke utvetydigt har udelukket vedtagelsen af yderligere nye betingelser for indledning af tiltrædelsesforhandlinger;

1. gentager sin fulde støtte til Nordmakedoniens fortsatte og vedvarende ønske om at blive medlem af EU og til de nødvendige transformative ændringer, der er nødvendige for at opfylde tiltrædelseskriterierne; roser landets forpligtelse til europæisk integration og tilskynder til fortsatte bestræbelser på at fremme EU-tilpassede reformer på trods af de udfordringer og tilbageslag, der har prøvet det makedonske samfunds tålmodighed og tillid;

2. understreger, at EU-tiltrædelse fortsat er et spørgsmål om politisk vilje med hensyn til at opfylde kriterierne og gennemføre de tilsagn, der er indgået, både med hensyn til at foretage de nødvendige reformer og med hensyn til at vedtage de nødvendige forfatningsændringer;

3. minder om behovet for at bevare momentum og troværdighed i EU’s integrationsproces; bemærker, at Nordmakedonien fortsat udviser engagement i EU's integration og tilpasning til EU's politikker; opfordrer til hurtige fremskridt i tiltrædelsesforhandlingerne, samtidig med at det bemærkes, at det er vigtigt at vedtage forfatningsændringerne; opfordrer indtrængende Det Europæiske Råd til offentligt og utvetydigt at meddele, at Rådet har til hensigt hurtigt og betingelsesløst at træffe en positiv beslutning om at indlede næste fase af tiltrædelsesforhandlingerne med Nordmakedonien, når betingelserne i dets konklusioner af 18. juli 2022 er opfyldt; opfordrer alle politiske partier i Nordmakedonien til at indgå i en konstruktiv dialog for at opnå den nødvendige konsensus om disse ændringer, hvilket vil styrke landets multietniske karakter og fremskynde dets fremskridt hen imod EU-medlemskab; mener, at en styrkelse af forbindelserne mellem de mange etniske grupper er afgørende for at forbedre den sociale samhørighed og sikre en mere effektiv forvaltning; opfordrer medlemsstaterne, Rådet og Kommissionen til at sikre forudsigeligheden og troværdigheden af tiltrædelsesprocessen, også med henblik på at bevare folkelig støtte til tiltrædelse i udvidelseslandene;

4. bifalder den vellykkede gennemførelse af screeningsprocessen for Nordmakedonien ved udgangen af 2023; opfordrer Nordmakedonien

til at vedtage de forfatningsændringer, som landet har forpligtet sig til at foretage og gennemføre, som krævet af Rådet, for at tiltrædelsesforhandlingsprocessen kan fortsætte;

5. roser det makedonske folks engagement i EU-integration og den støtte, de viser til dette projekt to årtier efter at have påbegyndt processen; opfordrer indtrængende Kommissionen til at gøre sit yderste for at hjælpe Nordmakedoniens myndigheder med at tage de nødvendige skridt, inden de går ind i næste forhandlingsfase og videre i forhandlingsprocessen, for at bidrage til at opfylde borgernes og landets forventninger og undersøge alle foranstaltninger til gradvis integration i EU's strukturer og dermed øge tilliden til EU og dets demokratiske værdier;

6. minder om, at tiltrædelsesprocessen ikke bør bruges til at bilægge bilaterale tvister, hindre meritbaserede fremskridt på vejen mod EU eller veje tungere end Unionens bredere strategiske interesser, men at sådanne tvister snarere skal behandles gennem åben dialog og reelt samarbejde; understreger, at tiltrædelsesforhandlingerne bør følge en klar kurs, styret af objektive kriterier og udelukkende baseret på fortjeneste og opfyldelse af tiltrædelseskriterierne (Københavnskriterierne), som kræver dybtgående reformer på tværs af grundlæggende områder samt tilstedeværelsen af stabile institutioner, der garanterer demokrati, retsstatsprincippet, menneskerettigheder og respekt for og beskyttelse af mindretal;

7. bekræfter på ny, at respekten for sproglig, kulturel og national identitet er et grundlæggende element i EU-tiltrædelsesprocessen og en hjørnesten i demokratiske samfund, som vil blive yderligere bekræftet med tiltrædelsen til familien af europæiske nationer;

8. gentager sine opfordringer til at styrke EU's handleevne gennem reform af sin beslutningstagning, herunder gennem indførelse af afstemning med kvalificeret flertal om de mellemliggende skridt i tiltrædelsesprocessen, navnlig ved indledning af forhandlinger og åbning og lukning af individuelle forhandlingsklynger og -kapitler;

9. glæder sig over den nye reform- og vækstfacilitet for Vestbalkan, som vil yde 750 mio. EUR i tilskud og lån til Nordmakedonien, når den opfylder betingelserne i reformdagsordenen; glæder sig i denne forbindelse over den fremragende og ambitiøse reformdagsorden, som fastsætter klare og gennemsigtige mål, og opfordrer myndighederne til at fokusere på en stringent gennemførelse heraf; understreger behovet for at fokusere på at tilskynde til reformer og styrke den økonomiske stabilitet samt på offentlig forvaltning, regeringsførelse, retsstatsprincippet og bekæmpelse af korruption, dekarbonisering og den grønne omstilling, digitalisering, konnektivitet og udvikling af menneskelig kapital, samtidig med at de sociale udfordringer tackles;

10. bemærker de midler, som Nordmakedonien modtager fra de enkelte medlemsstater, og det gode samarbejde mellem dem; advarer imidlertid om at styrke alliancerne med illiberale regimer;

11. roser Nordmakedonien for dets fortsatte engagement i EU-integrationsprocessen og beklager forsinkelserne i tiltrædelsesprocessen; glæder sig over stabiliteten af og tilskynder til fortsatte bestræbelser på at sikre forbindelserne mellem de etniske grupper og gennemførelsen af Ohrid-rammeaftalen;

12. opfordrer Nordmakedonien til at opnå håndgribelige resultater med hensyn til at opfylde EU's forventninger i henhold til forhandlingsrammen og Rådets konklusioner fra juli 2022, herunder relevante forfatningsmæssige ændringer, i overensstemmelse med landets forpligtelser;

13. opfordrer Nordmakedonien til at intensivere sin indsats for at styrke retsstatsprincippet og retsvæsenets uafhængighed, herunder i forbindelse med udnævnelse af dommere og domstolsrådets funktion, bekæmpe korruption, reformere den offentlige administration samt forbedre gennemsigtigheden og koncentrationen af medieejerskab; tilskynder til yderligere gennemførelse af systemiske foranstaltninger for at sikre gennemsigtighed og effektivitet i forvaltningen;

14. udtrykker sin store sorg og dybtfølte solidaritet efter den tragiske natklubsbrand i Kočani, der førte til, at mere end 50 unge døde og mere end 150 andre blev såret, og giver udtryk for sin medfølelse med ofrene og deres familier; roser den hurtige anvendelse af EU's civilbeskyttelsesmekanisme og den hjælp, som medlemsstaterne har ydet for at redde så mange liv som muligt; roser nabolandene og EU-landene, navnlig Grækenland og Bulgarien, for den umiddelbare støtte og solidaritet, som de udviste, og den lægebehandling, de ydede ofrene;

Demokratiske institutioners funktion

15. bemærker, at selv om de demokratiske institutioner i Nordmakedonien fungerer tilfredsstillende, er politisk polarisering fortsat en væsentlig hindring for de nødvendige reformer; opfordrer de politiske partier, der er repræsenteret i landets parlament, til at samarbejde om at nå til enighed om disse reformer;

16. glæder sig over vedtagelsen af en ny forretningsorden i Republikken Nordmakedoniens parlament (Sobranie) med støtte fra Europa-Parlamentet inden for rammerne af Jean Monnet-dialogen; understreger imidlertid, at den vedvarende politiske polarisering fortsat forsinker vigtige reformer og udnævnelser; understreger, at samarbejde på tværs af partierne og et bedre politisk klima fortsat er

afgørende for at fremskynde gennemførelsen af EU-relaterede reformer og styrke de demokratiske institutioner;

17. bemærker med bekymring, at omkring halvdelen af alle de love, der blev vedtaget af Sobranie i 2023, blev godkendt ved forkortede procedurer; opfordrer Sobranie til at forbedre sin lovgivningsmæssige planlægning og kvalitet gennem passende høringsprocedurer og parlamentarisk kontrol, navnlig med henblik på konklusionerne fra Jean Monnet-dialogen, og til at undgå hasteprocedurer;

18. understreger, at selv om parlamentsvalget og præsidentvalget i 2024 var konkurrencebaserede og demokratiske, og der er foretaget ændringer af valgloven, er der stadig behov for en omfattende valgreform; opfordrer kraftigt til gennemførelse af de udestående henstillinger fra OSCE/ODIHR og Venedigkommissionen gennem en inklusiv revision af valgloven, samtidig med at det understreges, at det er vigtigt at isolere fremtidige valgprocesser mod ondsindet udenlandsk indblanding og informationsmanipulation, herunder gennem vedtagelse af solide regler for cybersikkerhed og onlinekampagnegennemsigtighed;

19. opfordrer til bedre regulering af finansieringen af politiske partier og kampagner, herunder foranstaltninger til at øge gennemsigtigheden, med hensyn til de politiske partiers midler og udgifter; opfordrer indtrængende til en revision af reglerne om statslig reklame i kommercielle medier og betalt politisk reklame; understreger behovet for velfungerende tilsynsmekanismer for at sikre integritet i partifinansieringen og for lige og tilstrækkelig medieadgang for politiske partier og uafhængige kandidater;

20. opfordrer til fortsat at modernisere den meritbaserede offentlige forvaltning, at tackle systemiske udfordringer i forbindelse med politisering, at styrke gennemsigtige rekrutteringsprocesser og at reformere lokalt selvstyre for at yde bedre sociale tjenester til borgerne og udarbejde skræddersyede lokale og regionale udviklingsstrategier; opfordrer indtrængende myndighederne til at intensivere deres indsats og vedtage og gennemføre den nødvendige lovgivning med henblik på at forbedre offentlighedens tillid til forvaltningen og fremme en modstandsdygtig og kompetent offentlig tjeneste, der effektivt kan reagere på aktuelle udfordringer og opfylde samfundets behov; roser strategien for den offentlige forvaltning 2023-2030 og den tilhørende handlingsplan for 2023-2026, der blev vedtaget i juli 2023; anerkender, at de dækker alle relevante reformområder og fastsætter et klart referencescenario, målsætninger og mål og dermed kortlægger afgørende politiske udfordringer; beklager imidlertid, at gennemførelsesgraden stadig er lav;

21. opfordrer til yderligere skridt til at sikre de offentlige institutioners systemiske ansvarlighed gennem meningsfulde og offentlige høringer af interessenter, herunder med hensyn til gennemførelsen af reformdagsordenen, og til at give feedback fra de gennemførte høringer; roser loven om generelle administrative procedurer, der giver mulighed for forenkling, men anbefaler på det kraftigste, at den gennemføres systematisk i hele administrationen;

22. opfordrer indtrængende Nordmakedoniens myndigheder til at afstå fra uigennemsigtige, politiserede afskedigelser fra og udnævnelser til stillinger i uafhængige organer og agenturer samt til at sikre, at institutionerne finansieres tilstrækkeligt, og at afgørelser og henstillinger gennemføres konsekvent; bemærker med beklagelse de fortsatte manglende fremskridt med hensyn til at styrke Ombudsmandens kontor;

Medier og civilsamfundet

23. glæder sig over Nordmakedoniens stabile fremskridt med hensyn til at sikre mediefriheden; minder imidlertid om behovet for fortsatte reformer for at sikre et uafhængigt og modstandsdygtigt medielandskab, herunder en reform af den retlige ramme for online- og offlinemedier for fuldt ud at tilpasse sig den europæiske forordning om mediefrihed[1] og for at tackle de vedvarende udfordringer med hensyn til gennemsigtighed i medieejerskab, offentliggørelse af digitale medier og mediekoncentration; understreger behovet for en mediereform, der prioriterer foranstaltninger til bekæmpelse af koncentrationer for at beskytte den journalistiske integritet; understreger det presserende behov for at bekæmpe ondsindet udenlandsk indflydelse i medielandskabet, herunder desinformation, der udbredes af aktører med tilknytning til Rusland og Kina;

24. opfordrer myndighederne til at vedtage en retlig ramme, der effektivt beskytter journalister, menneskerettighedsforkæmpere, miljøaktivister og andre interessenter mod strategiske retssager mod offentligt engagement (SLAPP), og gennemføre EU-direktivet om bekæmpelse af SLAPP[2];

---

1 Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2024/1083 af 11. april 2024 om oprettelse af en fælles ramme for medietjenester i det indre marked og om ændring af direktiv 2010/13/EU (den europæiske forordning om mediefrihed), EUT L, 2024/1083, 17.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1083/oj.

2 Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2024/1069 af 11. april 2024 om beskyttelse af personer, der engagerer sig offentligt, mod åbenbart grundløse krav eller urimelige retssager ("strategiske retssager mod offentligt engagement") (EUT L 2024/1069, 16.4.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1069/oj).

25. opfordrer indtrængende myndighederne til at sikre fuld gennemsigtighed og uhindret adgang til oplysninger for borgerne;

26. bemærker med bekymring genindførelsen af statslig reklame i kommercielle medier i Nordmakedonien; understreger den øgede risiko for, at denne foranstaltning åbner mediemarkedet for forstyrrelser og utilbørlig politisk indflydelse og dermed bringer mediernes uafhængighed og mediepluralismen i fare; gentager sin opfordring til en omfattende reform af reglerne for statslig finansiering og reklame for politiske partier i medierne og bemærker den manglende gennemsigtighed, det fortsatte misbrug af statslige midler til politisk reklame og den fortsatte risiko for at bringe mediernes uafhængighed i fare gennem uigennemsigtige finansieringsmekanismer; opfordrer indtrængende til, at disse reformer vedtages og gennemføres inden de lokalvalg, der er planlagt til efteråret 2025;

27. understreger behovet for at styrke uafhængigheden og kapaciteten hos medietilsynsmyndigheden, public service-radio- og TV-selskabet og tilsynsmyndigheden for elektronisk kommunikation;

28. tilskynder til foranstaltninger til at styrke public service-radio- og TV-selskabernes og medietilsynsmyndighedernes redaktionelle og finansielle uafhængighed, upartiskhed og professionalisme, samtidig med at det bemærkes, at udnævnelsen af centrale tilsynsorganer fortsat er forsinket, og at der er behov for en omfattende moderniseringsindsats; opfordrer til strengere gennemsigtigheds- og ejerskabsregler for at afsløre skjult indflydelse, herunder udenlandsk sponsoreret medieindhold, og til etablering af mekanismer til at identificere og ødelægge koordinerede udenlandske desinformationsnetværk;

29. bemærker, at visse kinesiske diplomatiske enheder har finansieret betalt indhold og meningstilkendegivelser i makedonske medier uden klar mærkning; minder om, at en analyse fra 2023 viste, at russiske statstilknyttede aktører havde anvendt serbiske mediers stedfortrædere til at udbrede fortællinger, der var fjendtlige over for NATO, og til at hævde, at EU presser Nordmakedonien til at "opgive sin identitet";

30. udtrykker bekymring over de fortsatte trusler mod og angreb på uafhængige journalister og mediefolk, herunder kvindefjendsk chikane på internettet rettet mod kvindelige journalister, der ofte er rettet mod dem, der rapporterer om retsstatsprincippet, korruption og retfærdighed; glæder sig over tildelingen af en særlig anklager, der fører tilsyn med angreb på journalister og oprettelsen af rapporteringsmekanismer for cybermobning; opfordrer til stærkere foranstaltninger til at beskytte mediefolk mod fysiske og ikke-fysiske trusler, chikane og upassende sprogbrug fra offentlige personer;

31. opfordrer Nordmakedonien til at fortsætte bestræbelserne på at bekæmpe hadefuld tale i alle dens former og rettet mod alle grupper, proaktivt at forebygge og grundigt efterforske alle tilfælde af hadefuld tale, hadforbrydelser og intimidering, systematisk retsforfølge relaterede angreb med henblik på at opnå domfældelse og garantere sikkerheden for deres mål såsom journalister, personer, der tilhører mindretal, samfundsgrupper såsom bulgarere og andre sårbare grupper;

32. udtrykker bekymring over stigningen i hadefuld tale og voksende trusler fra desinformation i onlinemedier, som det nationale agentur for lydmedietjenester og audiovisuelle medietjenester ikke har nogen reguleringsmyndighed over; opfordrer til styrkede foranstaltninger til støtte for den undersøgende journalistik, kapacitet til faktatjek og mediekendskab og til at forbedre den retlige ramme og interinstitutionelle kapacitet med henblik på at bekæmpe hadefuld tale, desinformation og udenlandsk indblanding; er bekymret over de udbredte desinformationskampagner, der sætter spørgsmålstegn ved de demokratiske værdier og landets mål om EU-medlemskab; opfordrer i denne forbindelse til støtte fra EU-institutionerne for at hjælpe landet med at afbøde virkningerne af disse ondsindede handlinger; glæder sig over civilsamfundsinitiativer, der fremmer faktatjek i medierne, digitale færdigheder i skolerne og bekæmpelse af udbredelsen af hadefuld tale, og bemærker, at næsten 50 % af de nordmakedonske borgere har opfattet falske fortællinger om internationale begivenheder som fakta, navnlig vedrørende krigen i Ukraine, hvilket understreger, at det haster med at styrke samfundets modstandsdygtighed over for ondsindet informationsmanipulation;

33. understreger, at civilsamfundet er afgørende for at fremme demokrati og pluralisme samt god forvaltningspraksis og sociale fremskridt; glæder sig over landets dynamiske og konstruktive civilsamfund, som spiller en meget afgørende og positiv rolle i reformprocessen, og minder om, at der er behov for en yderligere indsats for at sikre inklusive, rettidige og meningsfulde høringer og gennemsigtighed samt formelle samarbejdsmekanismer; glæder sig på denne baggrund over den nylige indledning af processen med at genetablere rådet for samarbejde med og udvikling af civilsamfundet og opfordrer til øget samarbejde mellem regeringen og civilsamfundet, navnlig med hensyn til at afbøde konsekvenserne for civilsamfundet af den nylige "fastfrysning" af midler gennem USA's Agentur for International Udvikling (USAID); bemærker, at selv om civilsamfundsorganisationerne generelt opererer i et gunstigt miljø, er det nødvendigt at gennemføre retlige og finansielle rammer for at sikre, at deres offentlige finansiering øges, og at offentlige finansieringsmekanismer er gennemsigtige; er bekymret over rapporter om en stigning i antallet af fjendtlige udtalelser over for civilsamfundet og opfordrer indenrigsministeriet til samarbejde med civilsamfundsorganisationerne om at udarbejde en

sikkerhedsprotokol for menneskerettighedsforkæmpere for at sikre deres beskyttelse mod trusler fra ikke-statslige aktører; opfordrer indtrængende til en yderligere styrkelse af civilsamfundets rolle ved at sikre, at det fortsat inddrages meningsfuldt i beslutningsprocessen, og ved at høre Venedigkommissionen, inden der vedtages fremtidig lovgivning om ikke-statslige organisationer (NGO'er);

Grundlæggende rettigheder

34. roser Nordmakedonien for at ratificere de fleste internationale menneskerettighedsinstrumenter; udtrykker imidlertid bekymring over gennemførelsesgraden, de manglende fremskridt med hensyn til ligestilling mellem kønnene, stigningen i antallet af kønsfjendtlige bevægelser og stigningen i deres indflydelse, som har en negativ indvirkning på lovgivnings- og politikudformningsprocesserne; opfordrer indtrængende regeringen til fuldt ud at gennemføre Istanbulkonventionen; opfordrer myndighederne til at vedtage den nye lov om ligestilling mellem kønnene og styrke de formelle regeringsstrukturer, der har til opgave at fremme ligestilling mellem kønnene og forbedre kvinders status og rettigheder på alle niveauer og sikre en effektiv gennemførelse af strategien for ligestilling mellem kønnene og den nationale handlingsplan, navnlig ved at sikre tilstrækkelig finansiering, øge den tværinstitutionelle koordinering og tilpasse de nationale politikker til gældende EU-ret;

35. opfordrer indtrængende myndighederne til at sikre en fuldstændig og effektiv gennemførelse af den eksisterende retlige ramme for beskyttelse af ofre for kønsbaseret vold og vold i hjemmet ved at afsætte tilstrækkelige budgetmidler til forebyggelse og ved at forbedre adgangen til støttetjenester, beskyttelsesmekanismer og håndhævelsen af de overlevendes retligt garanterede sociale og økonomiske rettigheder; bemærker på denne baggrund vedtagelsen i 2023 af loven om betaling af økonomisk erstatning til ofre for voldsforbrydelser, som integrerer standarderne i Istanbulkonventionen for at yde bedre beskyttelse til ofre for kønsbaseret vold; opfordrer desuden myndighederne til at styrke deres bestræbelser på at reducere og afbøde kønsbaseret vold og vold i hjemmet og øge indkvarteringskapaciteten og personalet samt antallet af retshåndhævelsespersonale, dommere, sundhedspersonale og socialarbejdere, der er veluddannede og tager højde for kønsaspektet;

36. bemærker med bekymring den alvorlige situation for unge kvinder i fængsel, herunder unge piger mellem 14 og 16 år, som mangler uddannelse og jobkvalifikationer og ofte er overmedicinerede med utilstrækkelig sundhedspleje; opfordrer indtrængende Nordmakedoniens myndigheder til hurtigst muligt at træffe foranstaltninger til at forbedre forholdene under frihedsberøvelse for alle indsatte, til at mindske korruption og standse umenneskelig

behandling og til at styrke prøvelsen og reintegrationen af tidligere fanger i samfundet;

37. opfordrer indtrængende Nordmakedonien til fuldt ud at gennemføre henstillingerne i ECRI's rapport fra 2023 om Nordmakedonien for at imødegå de menneskerettighedskrænkelser, der er identificeret;

38. glæder sig over, at forbindelserne mellem de etniske grupper forbliver stabile, og at Ohrid-rammeaftalen fortsat gennemføres; roser Nordmakedoniens bestræbelser på at styrke beskyttelsen af mindretals rettigheder og samtidig tilskynde til yderligere finansiel støtte; opfordrer til tilstrækkelig finansiering og personale til institutioner, der beskytter minoritetssamfunds rettigheder; opfordrer politiske repræsentanter for minoritetssamfund til at undgå at fremme splittende etniske fortællinger, der afspejler politikker, der forårsagede alvorlige lidelser og krige i regionens seneste fortid; opfordrer indtrængende Nordmakedonien til fuldt ud at gennemføre henstillingerne fra det rådgivende udvalg for rammekonventionen om beskyttelse af nationale mindretal for så vidt angår strategien om "ét samfund for alle og interkulturalitet"; opfordrer Nordmakedonien til at sørge for tilstrækkelig finansiering og tilstrækkeligt personale til agenturet for sproggennemførelse og agenturet til virkeliggørelse af samfundsrettigheder; beklager, at Nordmakedonien ikke ratificerede den europæiske pagt om regionale sprog eller minoritetssprog; afventer en endelig afgørelse om den anfægtede lov om sprogbrug, som kan have indvirkning på forholdet mellem de etniske grupper;

39. glæder sig over de fremskridt, landet har gjort med hensyn til at tilpasse sin lovgivningsmæssige og institutionelle ramme for børns rettigheder til gældende EU-ret og internationale menneskerettighedsstandarder; noterer sig de fremskridt, der er gjort med gennemførelsen af strategien for afinstitutionalisering, og glæder sig over den vellykkede flytning af børn fra institutioner til familiepleje eller hjem for små grupper; bemærker imidlertid med bekymring de fortsatte tilfælde af børnevold og -diskrimination, herunder mod romabørn; opfordrer derfor landet til at oprette et nationalt organ med ansvar for at koordinere alle politikker vedrørende gennemførelsen af FN's konvention om barnets rettigheder og de valgfrie protokoller;

40. opfordrer Nordmakedonien til at tage meningsfulde skridt i retning af at anerkende og indarbejde nationale minoriteter og samfundsgrupper i sin forfatning, fremme inklusivitet, beskytte mangfoldighed, bekæmpe forskelsbehandling og styrke den sociale samhørighed i overensstemmelse med europæiske værdier og demokratiske principper; opfordrer Nordmakedonien til fuldt ud at garantere lige rettigheder og muligheder for alle etniske samfund i landet;

41. bemærker, at personer med handicap fortsat oplever betydelige hindringer, idet landets lovgivning stadig ikke er i overensstemmelse med FN's konvention om rettigheder for personer med handicap; glæder sig over den nationale strategi for rettigheder for personer med handicap for 2023-2030 og opfordrer indtrængende til, at den gennemføres korrekt, herunder med hensyn til at sikre et tilstrækkeligt antal undervisningsassistenter, med henblik på effektivt og gnidningsløst at inddrage børn med handicap i uddannelsesprocessen;

42. glæder sig over den første retsafgørelse om hadefuld tale mod LGBTIQ-samfundet, men opfordrer kraftigt til systematisk retsforfølgning af alle tilfælde af hadefuld tale, hadforbrydelser og intimidering, til medtagelse af hadefuld tale i straffeloven og til, at de ansvarlige statslige institutioner fører passende statistikker over tilfælde af hadefuld tale og hadforbrydelser;

43. bemærker med bekymring den udbredte hadefulde tale på sociale medier, navnlig over for romaer, LGBTIQ+-personer og andre marginaliserede grupper; opfordrer indtrængende alle politiske aktører til at ændre loven om folkeregistret og sikre hurtig og uhindret juridisk anerkendelse af køn på grundlag af selvbestemmelse og til at værne om menneskerettighederne, sikre værdighed og etablere en klar og tilgængelig retlig proces i overensstemmelse med internationale standarder; anbefaler, at den nye lov om grundskoleuddannelse opretholder udtrykkelig beskyttelse mod forskelsbehandling på baggrund af køn, seksuel orientering og kønsidentitet og sikrer overensstemmelse med nationale og internationale forpligtelser; opfordrer Nordmakedoniens parlament til straks at (gen)nedsætte en aktiv interparlamentarisk LGBTIQ+-gruppe til at støtte og fremme LGBTIQ+-rettigheder;

44. opfordrer Nordmakedonien til at styrke migrationsstyringen, forbedre tilpasningen til gældende EU-ret og tackle vedvarende udfordringer i forbindelse med håndtering af regulær og irregulær migration, samtidig med at de grundlæggende menneskerettigheder opretholdes; glæder sig over det øgede samarbejde om grænseforvaltning og styrkelsen af landets kapacitet til at forvalte migrationsstrømme og bekæmpe smugling af migranter, menneskehandel og andre former for organiseret kriminalitet; tilskynder til fortsat udvikling af asylprocedurer og integrationspolitikker og til forbedring af modtagelsesforhold i overensstemmelse med EU's migrationsrammer; understreger vigtigheden af regionalt samarbejde om migrationsstyring og opfordrer indtrængende EU til at yde yderligere støtte med hensyn til ressourcer, teknisk bistand og kapacitetsopbygning for at tackle migrationsudfordringerne effektivt;

45. opfordrer Nordmakedonien til at intensivere sine bestræbelser på at bekæmpe menneskehandel, navnlig ved yderligere at tilpasse straffeloven til gældende EU-ret og til dets narkotikalovgivning;

Retsstatsprincippet

46. bemærker med alvorlig bekymring, at landets resultater med hensyn til bekæmpelse af korruption, herunder korruption på højt niveau, er blevet forværret, hvilket også afspejles af landets forringede placering i Transparency Internationals korruptionsindeks og navnlig skyldes ændringer i straffeloven, der har svækket den retlige ramme, hvilket har ført til afslutning af mange igangværende sager; gentager, at denne forringelse understreger et presserende behov for omfattende reformer; opfordrer på det kraftigste til at styrke rammen for bekæmpelse af korruption og sikre reel ansvarlighed, navnlig i sager om korruption på højt niveau, gennem behørig efterforskning, retsforfølgning og domfældelse; opfordrer indtrængende til, at de seneste ændringer af straffeloven med hensyn til standarder for domfældelse og forældelsesfrister revideres for at sikre, at retsforfølgelsen af korruption, navnlig komplekse sager og sager på højt niveau, ikke påvirkes negativt;

47. minder om, at der er behov for tilstrækkelige finansielle og menneskelige ressourcer til at sikre en effektiv og konsekvent anvendelse af afskrækkelses-, forebyggelses-, afslørings-, undersøgelses- og sanktionsmekanismer for personer, der beklæder offentlige stillinger, gennem brede foranstaltninger, der omfatter interessekonflikter, lobbyvirksomhed, etiske kodekser og beskyttelse af whistleblowere;

48. bemærker, at den opfattede grad af tillid til retsvæsenet fortsat er meget lav, og at der er behov for en yderligere indsats for at forhindre utilbørlig påvirkning og intimidering; understreger de manglende fremskridt i gennemførelsen af 2020-strategierne for forvaltning af menneskelige ressourcer ved domstolene og i anklagemyndigheden; opfordrer på det kraftigste til at afhjælpe den kritiske mangel på dommere og anklagere, der påvirker retsvæsenets kvalitet og effektivitet; opfordrer til at styrke de retlige organers uafhængighed og gennemsigtighed og afsætte de midler, der er nødvendige, for at de kan fungere effektivt;

49. opfordrer til at styrke domstolsrådet og anklagerådet og afsætte de nødvendige midler, samtidig med at deres uafhængighed sikres; opfordrer indtrængende de politiske aktører til at ophøre med at blande sig i retlige institutioners arbejde;

50. bemærker med bekymring de manglende fremskridt med hensyn til forebyggelse og bekæmpelse af korruption, og at finansielle efterforskninger fortsat er problematiske; understreger, at korruption fortsat i alvorlig grad påvirker vigtige politikområder;

opfordrer til, at den operationelle kapacitet og samarbejdet mellem de organer, der er ansvarlige for bekæmpelse af organiseret kriminalitet og økonomisk kriminalitet, styrkes betydeligt, herunder ved at sikre de nødvendige finansielle ressourcer; tilskynder landet til at forbedre sin bekæmpelse af organiseret og økonomisk kriminalitet og cyberkriminalitet gennem et styrket partnerskab med Europol, Det Europæiske Center for Bekæmpelse af Cyberkriminalitet og Eurojust; opfordrer Nordmakedonien til at øge sine bestræbelser på at bekæmpe hvidvask af penge;

51. opfordrer til, at der træffes alle nødvendige foranstaltninger til effektivt at bekæmpe organiseret kriminalitet; opfordrer indtrængende myndighederne til at forbedre koordineringen gennem det nationale koordinationscenter for bekæmpelse af organiseret kriminalitet samt til at afsætte de nødvendige midler og det nødvendige personale til kontoret for den grundlæggende anklagemyndighed for organiseret kriminalitet og korruption; understreger behovet for specifikt at rette opmærksomhed og ressourcer mod at afdække organiseret hvidvask;

52. bemærker med bekymring Nordmakedoniens delvise tilpasning til gældende EU-ret i bekæmpelsen af organiseret kriminalitet; gentager sin opfordring til yderligere tilpasning til gældende EU-ret og til systematiske finansielle efterforskninger og optrapning af indefrysning, konfiskation, forvaltning og afhændelse af ulovligt erhvervede aktiver;

53. efterlyser en grundig og gennemsigtig undersøgelse af branden i natklubben Kočani den 16. marts 2025 for at stille de ansvarlige for retten samt en ajourføring og grundig gennemførelse af lovgivningen for at forhindre lignende tragedier og sikre bedre offentlig sikkerhed og overholdelse af lovgivningen for at beskytte borgerne;

54. opfordrer til en hurtig gennemførelse af de igangværende reformer i sikkerheds- og efterretningssektoren og en styrkelse af sikkerheds- og efterretningstjenesternes uafhængighed gennem etableringen af passende lovgivningsmæssige rammer, samtidig med at mekanismerne for demokratisk kontrol styrkes; bemærker med bekymring, at det nationale sikkerhedsagentur stadig befinder sig i indenrigsministeriets lokaler, hvilket rejser spørgsmål om dets status som et uafhængigt statsligt forvaltningsorgan;

55. roser Nordmakedoniens stærke vilje til at imødegå hybride trusler; glæder sig over regeringens initiativ til at skabe en national strategisk ramme for bekæmpelse af desinformation samt vedtagelsen af den nationale cybersikkerhedsstrategi 2025-2028; opfordrer til yderligere bestræbelser på at opbygge modstandsdygtighed over for udenlandsk indblanding og manipulation af oplysninger; understreger behovet for at arbejde på en national strategi for opbygning af modstandsdygtighed over for

desinformation som en sikkerhedstrussel mod staten, herunder gennem styrkede cybersikkerhedsforanstaltninger og strategisk kommunikation samt uddannelse og mediekendskab; opfordrer til fuld operationalisering af EU-mekanismer såsom det hurtige varslingssystem for at opdage ondsindet udenlandsk indflydelse i realtid under vigtige demokratiske processer, herunder valg;

56. er dybt bekymret over, at Nordmakedonien og andre EU-tiltrædelseslande på Vestbalkan er særligt hårdt ramt af udenlandsk indblanding og desinformationskampagner, herunder hybride trusler, strategisk korruption, ugennemsigtige finansielle strømme og tvangsbaseret investeringspraksis, som især stammer fra Rusland og Kina; er foruroliget over den ungarske regerings og den serbiske regerings roller med hensyn til at fremme Kinas og Ruslands geopolitiske mål; bemærker i denne forbindelse risikoen for afhængighed af Kina som følge af asymmetriske låneaftaler samt det nylige lån fra den ungarske bank Eximbank, som tilsyneladende stammer fra Kina;

Socioøkonomiske reformer

57. anbefaler, at Nordmakedonien fortsat træffer foranstaltninger til at forbedre erhvervsklimaet og -infrastrukturen, styrke uddannelserne og den digitale infrastruktur og forbedre de sociale beskyttelsessystemer og deres forbindelse til beskæftigelsesinitiativer; glæder sig over medtagelsen af reformer vedrørende menneskelig kapital i reformdagsordenen for vækstplanen og opfordrer Nordmakedonien til at gøre en tilstrækkelig indsats for at gennemføre disse reformer for at opnå bæredygtige resultater i udviklingen af menneskelig kapital for børn og unge som grundlaget for modstandsdygtige samfund og bæredygtig vækst;

58. glæder sig over vedtagelsen af reformdagsordenen og det flerårige arbejdsprogram under reform- og vækstfaciliteten for Nordmakedonien, som vil yde støtte til små og mellemstore virksomheder, mindske bureaukratiet og digitalisere det offentlige system, og glæder sig over de skridt, der er fastsat i reformdagsordenen vedrørende udrulning af digital infrastruktur og den nye lov om elektronisk kommunikation, som tilpasser den nationale lovgivning til den relevante gældende EU-ret og sikrer, at man holder trit med resten af verden i den digitale omstilling;

59. tilskynder til arbejdsmarkedsaktiveringsstrategier for unge, langtidsledige og lavtuddannede samt for kvinder, personer med handicap og romaer og opfordrer til, at disse foranstaltninger evalueres på behørig vis; noterer sig den langsigtede forbedring af arbejdsløshedsprocenten, men bemærker, at dette skal ledsages af en stigning i reallønnen, en forbedring af arbejdsvilkårene og beskyttelse af arbejdstagernes rettigheder, herunder

fagforeningsrettigheder; opfordrer til fuld gennemførelse af loven om fredelig bilæggelse af arbejdskonflikter;

60. opfordrer Nordmakedonien til at fremme sin digitale omstilling, navnlig ved at forbedre alle borgeres digitale færdigheder og ved at give onlineadgang til offentlige tjenester; anerkender de demografiske udfordringer, som Nordmakedonien står over for, herunder affolkning, udvandring af unge fagfolk og en aldrende arbejdsstyrke, og understreger behovet for at tackle hjerneflugten, navnlig på det medicinske, det teknologiske og det uddannelsesmæssige område; opfordrer til gennemførelse af målrettede politikker for at vende hjerneflugten, styrke familievenlige sociale politikker og tiltrække returmigration; tilskynder til samarbejde med EU om strategier for demografisk modstandsdygtighed, herunder arbejdsmarkedsincitamenter, boligstøtte til unge familier og investeringer i uddannelse og udvikling af færdigheder for at tilpasse sig fremtidige behov på arbejdsmarkedet; opfordrer til øget støtte til innovation og konkurrenceevne;

61. glæder sig over ungdomsgarantiens positive indvirkning på nedbringelsen af ungdomsarbejdsløsheden; opfordrer Nordmakedonien til at intensivere sine bestræbelser på at nedbringe arbejdsløsheden blandt unge i alderen 15-24 år, som fortsat er høj, nemlig 29,3 %; understreger behovet for at tackle sociale udfordringer, sikre beskæftigelsespolitikker af høj kvalitet, fremme opadgående social samhørighed og konvergens hen imod EU's standarder og støtte fremskridt med hensyn til principperne i den europæiske søjle for sociale rettigheder;

62. glæder sig over bestræbelserne på at ændre arbejdsretten; opfordrer indtrængende til fuld tilpasning af loven om arbejdsforhold til EU-direktiver for effektivt at sikre retten til lige løn for lige arbejde, sikre løngennemsigtighed og øge beskyttelsen mod forskelsbehandling på grund af graviditet og moderskab; insisterer på behovet for at styrke det statslige arbejdstilsyns kompetencer og kapaciteter for at sikre en effektiv beskyttelse af arbejdstagernes rettigheder, herunder garantier mod forskelsbehandling på arbejdspladsen;

63. roser Nordmakedonien for at tilslutte sig det fælles eurobetalingsområde (SEPA) og anerkender dette som et vigtigt skridt i retning af dybere finansiel integration med det europæiske marked og fremme af hurtigere og mere effektive grænseoverskridende transaktioner; opfordrer indtrængende Nordmakedonien til at indføre strukturreformer for at styrke økonomien og sikre landets gældsbæredygtighed;

64. glæder sig over opfordringerne til en hurtig integration af alle landene på Vestbalkan i EU's digitale indre marked ved førstgivne

lejlighed, hvilket i høj grad vil gavne skabelsen af et digitalt sikkert miljø;

65. opfordrer indtrængende myndighederne til fuldt ud at gennemføre de eksisterende retlige bestemmelser for at sikre adgang til primære sundhedsydelser med særligt fokus på seksuel og reproduktiv sundhed for kvinder, mødre og børn og fjerne hindringer i forbindelse med geografi, økonomi eller andre problemer; opfordrer til målrettede foranstaltninger til støtte for adgang til sundhedspleje for sårbare grupper af kvinder, herunder romakvinder, kvinder i landdistrikterne og dem, der lever i fattigdom;

66. glæder sig over de fremskridt, der er gjort med gennemførelsen af strategien for integration af romaer 2022-2030; beklager imidlertid, at strategien mangler en klar tilgang til deltagelse, myndiggørelse og kapacitetsopbygning; opfordrer myndighederne til at gennemføre de respektive handlingsplaner, sikre passende overvågning og meningsfuld og gennemsigtig deltagelse af civilsamfundsorganisationer, navnlig fra romasamfundet;

Miljø, biodiversitet, energi og transport

67. glæder sig over vedtagelsen af energiloven i 2025 og understreger dens betydning for at garantere en sikker energiforsyning af høj kvalitet og skabe en effektiv, konkurrencedygtig og finansielt bæredygtig energisektor; opfordrer myndighederne til at fortsætte ad denne ambitiøse vej og minder om, at der er behov for en yderligere indsats for fuldt ud at nå målene for energieffektivitet, vedvarende energi, forsyningssikkerhed og emissionsreduktioner; opfordrer indtrængende myndighederne til at tilpasse deres lovgivning om miljø og klimaændringer til den gældende EU-ret og sikre, at den bliver håndhævet; bemærker med bekymring de manglende fremskridt med hensyn til klimaindsatsen og den forestående vedtagelse af central lovgivning; understreger behovet for at integrere ligestilling mellem kønnene og social inklusion i planlægningen af klimaindsatsen, således at kvinder, lavindkomsthusstande og marginaliserede samfundsgrupper høres aktivt og drager fordel af omstillingen på lige fod med andre;

68. glæder sig over Den Europæiske Investeringsbanks fortsatte finansielle og tekniske støtte i Nordmakedonien, herunder strategiske infrastrukturprojekter såsom jernbanekorridor VIII og X, spildevandsrensningsanlægget i Skopje og udvikling af kommunal vandinfrastruktur; opfordrer til en inklusiv og retfærdig omstilling, der beskytter socialt udsatte, ved at mobilisere offentlig og privat finansiering til den grønne omstilling, fuldt ud operationalisere særlige finansieringsmekanismer og mobilisere EU-støtte og international støtte; understreger behovet for at løse problemerne med mangel på specialiseret personale og svag institutionel og

administrativ kapacitet, som undergraver kvalitetskontrollen og den tilstrækkelige gennemførelse af miljøkonsekvensvurderinger;

69. bemærker med bekymring, at luft- og vandkvalitet og spildevandsforvaltning fortsat er særlig store udfordringer for landet; opfordrer indtrængende centralregeringen og de lokale myndigheder til at intensivere deres bestræbelser på at forbedre luftkvaliteten og reducere potentielt dødelig forurening; minder om, at situationen er særlig alarmerende i Skopje, som konsekvent har været en af de mest forurenede byer i Europa;

70. anerkender Nordmakedoniens store potentiale som et regionalt knudepunkt med hensyn til anvendelsen af vedvarende energikilder; opfordrer indtrængende Nordmakedonien til fuldt ud at tilpasse sine vurderinger af virkninger på miljøet til gældende EU-ret med særligt fokus på afledt ret vedrørende små vandkraftprojekter;

71. understreger det akutte behov for at prioritere miljøbeskyttelse; opfordrer indtrængende myndighederne til at vedtage den nødvendige lovgivning og til at intensivere foranstaltningerne vedrørende biodiversitet, vand-, luft- og klimaindsats og regional affaldshåndtering, herunder gennem omfattende konsekvensanalyser, streng retsforfølgning af miljøkriminalitet og passende offentlig høring, der giver mulighed for en meningsfuld og gennemsigtig inddragelse af lokalsamfund, NGO'er og videnskabelige institutioner;

72. opfordrer Nordmakedonien til at indføre retlig beskyttelse af Emeraldlokaliteter, der er udpeget i henhold til konventionen om beskyttelse af Europas vilde dyr og planter samt naturlige levesteder (Bernkonventionen), for at beskytte dem mod miljøskadelige projekter; opfordrer landet til at udvide sine beskyttede områder med henblik på at opfylde målene i den globale Kunming-Montreal-ramme for biodiversitet; gentager, at der er et presserende behov for at vedtage loven om genudnævnelse af Mavrovo-nationalparken for at sikre fortsættelsen og færdiggørelsen af dens væsentlige bevaringsindsats; opfordrer Nordmakedonien til at medtage Jablanica på sin liste over beskyttede områder og dermed sikre bevarelsen af levesteder, der er afgørende for arternes overlevelse;

73. opfordrer de nordmakedonske myndigheder til at gennemføre strengere beskyttelses- og forvaltningsstrategier for levestederne for truede arter samt for arterne selv, navnlig balkanlossen, herunder streng håndhævelse af love mod forbrydelser mod vilde dyr og planter, navnlig ulovlige drab og krybskytteri, for at beskytte biodiversiteten;

74. glæder sig over Nordmakedoniens fortsatte samarbejde med Kosovo og Albanien om den grænseoverskridende nationalpark med Šar-bjergene; opfordrer Nordmakedonien til at intensivere og

fremskynde samarbejdet med sine nabolande om at udpege grænseoverskridende beskyttede områder og udarbejde sammenhængende grænseoverskridende forvaltningsplaner;

75. understreger behovet for at tackle de finansielle udfordringer, der gør sig gældende for nationalparkerne med hensyn til at forbedre forskellige aspekter, herunder menneskelige ressourcer og overordnet forvaltning, med henblik på at styrke deres rolle i bevarelsen af biodiversiteten, skabe rekreative muligheder og støtte lokale økonomier;

76. glæder sig over de fremskridt, der er gjort med opførelsen af korridor VIII og X i det transeuropæiske transportnet (TEN-T), og bifalder færdiggørelsen af Kriva Palanka–Dlabochica–Stracin-motorvejsstrækningen; opfordrer imidlertid indtrængende de nordmakedonske myndigheder til at intensivere deres bestræbelser på at prioritere transport og opgradere energiinfrastrukturarbejdet hen imod integration i europæiske net og regional konnektivitet og til at håndtere vedvarende forsinkelser i udviklingen af kritisk infrastruktur, herunder gennem bilaterale forhandlinger; opfordrer Kommissionen til at bistå disse bestræbelser, hvor det er nødvendigt;

77. opfordrer til en yderligere indsats for at fremskynde fremskridtene på alle prioriterede strækninger af hovednettet for både jernbaner og veje, herunder ved at øge antallet af grænseovergange, hvor det er muligt; bemærker den strategiske betydning af korridor VIII for EU's og NATO's geostrategiske autonomi, idet den fungerer som en vigtig logistikrute langs NATO's sydlige flanke;

Regionalt samarbejde og udenrigspolitik

78. glæder sig over Nordmakedoniens værdifulde og betydelige bidrag til det regionale samarbejde og den regionale stabilitet gennem landets engagement i regionale økonomiske og diplomatiske initiativer såsom Berlinprocessen, vækstplanen for Vestbalkan og gennemførelsen af aftaler om det fælles regionale marked, idet betydningen af deres inklusivitet understreges;

79. glæder sig over landets engagement i at fremme gode naboskabsforbindelser, og anerkender landets rolle som model for en fredelig løsning af bilaterale tvister gennem dialog og gensidig forståelse; understreger i den henseende vigtigheden af fuldt ud at gennemføre internationale aftaler med håndgribelige resultater i god tro fra alle parters side, herunder Prespaaftalen med Grækenland og traktaten om venskab, godt naboskab og samarbejde med Bulgarien; opfordrer til en konsekvent forpligtelse til dialog og samarbejde med nabolandene for at styrke den regionale stabilitet og fremme den gensidige tillid; opfordrer til yderligere at fremme mellemfolkelige kontakter i hele Sydøsteuropa;

80. udtrykker dyb bekymring over det såkaldte serbiske verdensprojekt, og over at nogle repræsentanter for Nordmakedoniens regering har slået til lyd for og fremmet dette koncept; fordømmer deltagelsen i møder, der forsøger at etablere en indflydelsessfære, der undergraver andre landes suverænitet og stabiliteten i regionen;

81. minder om behovet for at åbne de jugoslaviske efterretningstjenesters arkiver (UDBA og KOS), der opbevares både i Nordmakedonien og i Serbien; understreger behovet for at åbne disse arkiver i hele regionen for at bearbejde den totalitære fortid på en gennemsigtig måde og derved styrke demokratiet, ansvarligheden og institutionerne på Vestbalkan;

82. glæder sig over Nordmakedoniens fortsatte engagement i den euroatlantiske sikkerhed; roser Nordmakedoniens aktive rolle i OSCE, navnlig dets formandskab for OSCE i 2023 i et komplekst geopolitisk miljø, og væsentlige bidrag til EU's krisestyringsmissioner og militære operationer; roser landets tilpasning til EU's udenrigs-, sikkerheds- og forsvarspolitik, herunder dets klare reaktion på Ruslands angrebskrig i Ukraine ved at tilpasse sig EU's restriktive foranstaltninger over for Rusland og Belarus og yde støtte til Ukraine; glæder sig over undertegnelsen af et sikkerheds- og forsvarspartnerskab med EU i 2024;

83. beklager imidlertid, at Nordmakedonien som det eneste land på Vestbalkan undlod at stemme om den europæiske resolution om Ukraine i FN's Generalforsamling i februar 2025 og i stedet var medsponsor for USA's resolution sammen med lande som Georgien og Ungarn, hvilket er et negativt signal om Nordmakedoniens tilpasning til EU's fælles udenrigs- og sikkerhedspolitik og til det fælles europæiske tilsagn om at opretholde fred, folkeretten og de demokratiske principper;

84. anerkender Nordmakedoniens NATO-medlemskab som et væsentligt geostrategisk bidrag til regional sikkerhed og euro-atlantisk stabilitet, herunder gennem landets aktive deltagelse i NATO-missioner og -operationer og dets strategiske rolle med hensyn til at fremme fred og samarbejde på Vestbalkan og gennem den igangværende modernisering af landets væbnede styrker samt reformer inden for krisestyring, kritisk infrastruktur og cyberforsvar; fremhæver, at NATO-medlemskab styrker Nordmakedoniens forsvarskapacitet, styrker sikkerhedskoordineringen med EU's og NATO's allierede og virker afskrækkende på eksterne destabiliseringsforsøg; opfordrer Nordmakedonien til at uddybe samarbejdet med EU og NATO om imødegåelse af hybride trusler, herunder gennem koordinering på cybersikkerhedsområdet, fælles sporing af desinformation og opbygning af modstandsdygtighed, og til at fortsætte sine bestræbelser på at afskrække eksterne destabiliseringsforsøg; tilskynder Nordmakedonien til at fortsætte sine investeringer i modernisering af forsvaret og tilpasning til

NATO's strategiske prioriteter for yderligere at styrke landets rolle som en pålidelig sikkerhedspartner;

85. glæder sig over den aftale om reducerede roamingomkostninger, der blev indgået på topmødet i Tirana mellem EU og landene på Vestbalkan; opfordrer i denne forbindelse myndighederne, de private aktører og alle interessenter til at lette opfyldelsen af de aftalte mål om en væsentlig reduktion af roamingtaksterne for data mellem landene på Vestbalkan og EU og om yderligere nedsættelser, der fører til priser, der ligger tæt på hjemmemarkedspriserne senest i 2027; glæder sig over ikrafttrædelsen af den første fase af gennemførelsen af køreplanen for roaming mellem Vestbalkan og EU;

°

° °

86. pålægger sin formand at sende denne beslutning til formanden for Det Europæiske Råd, Rådet, Kommissionen, næstformanden for Kommissionen/Unionens højtstående repræsentant for udenrigsanliggender og sikkerhedspolitik, medlemsstaternes regeringer og parlamenter samt til Republikken Nordmakedoniens præsident, regering og parlament.